

Rijksvastgoedbedrijf
*Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties*

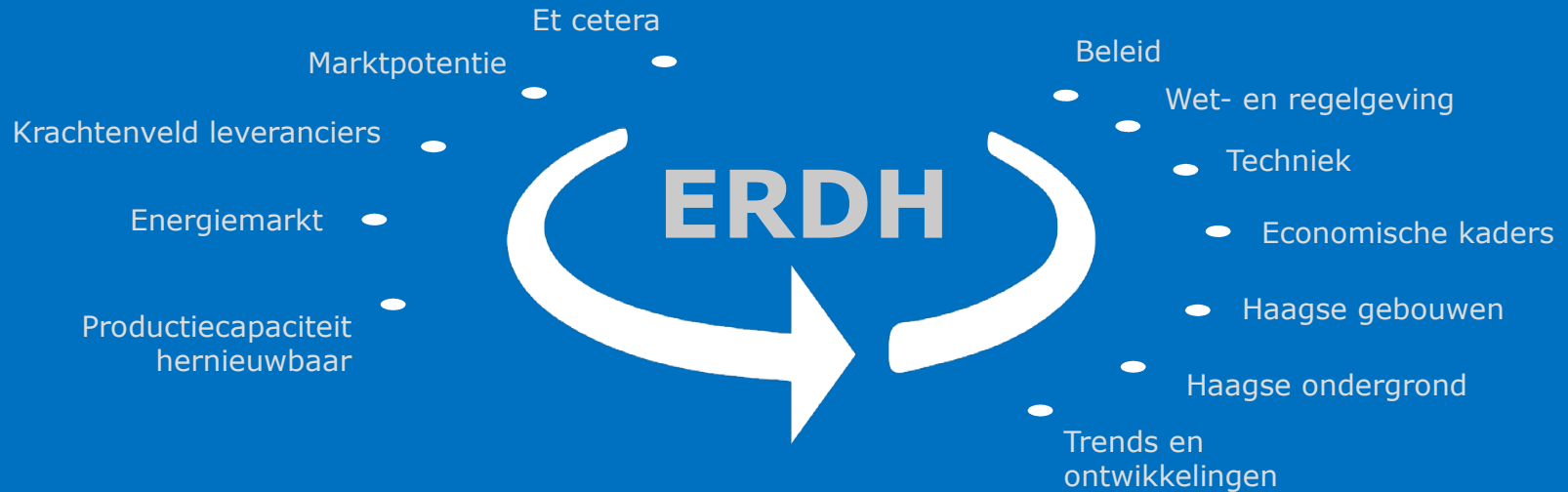
Energierijk Den Haag 2.0

Naar een
klimaatneutrale
energievoorziening
in 2040

Analyse van de context

Belangrijkste constatering is schaarste aan hernieuwbare energie

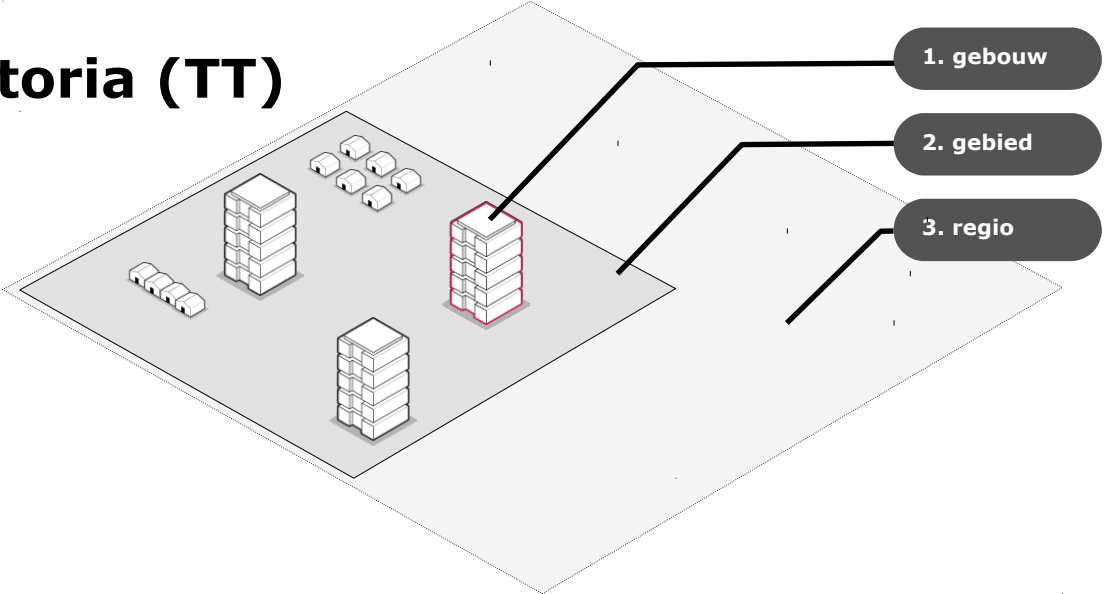
Bron: TNO De metamorfose van de
energievoorziening juni 2017

* Het hernieuwbare energieverbruik
wijkt door definitie-verschillen af
van het bruto eindverbruik van
hernieuwbare energie.

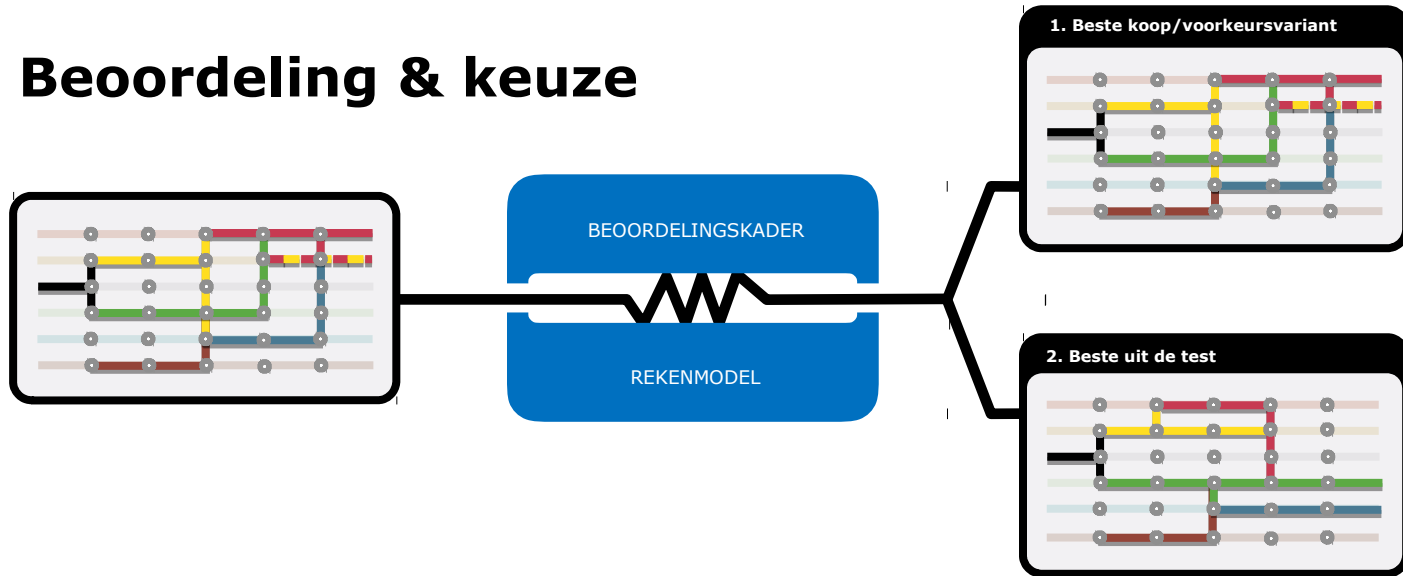

Trias territoria (TT)

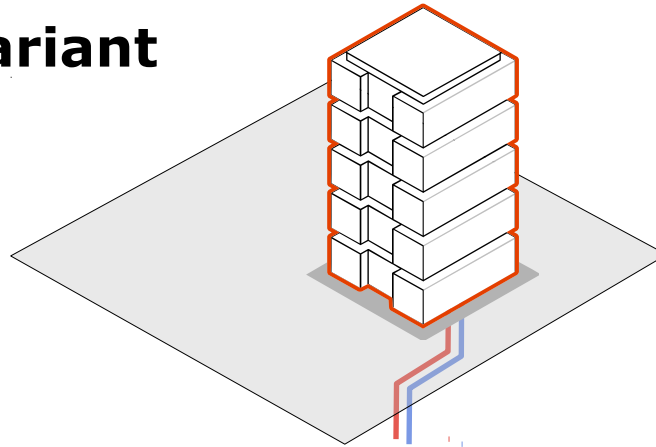

Beoordeling & keuze

Voorkeursvariant TT 1 (gebouw)

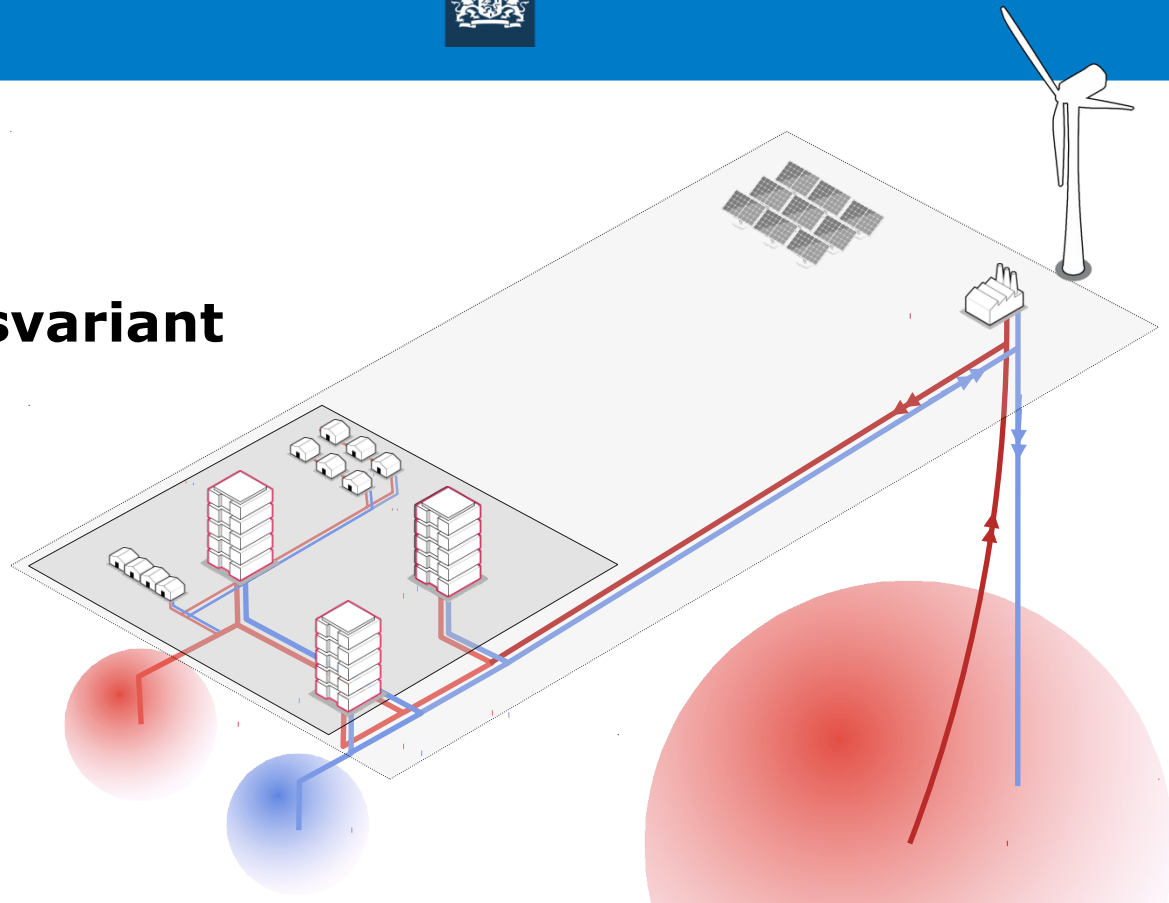

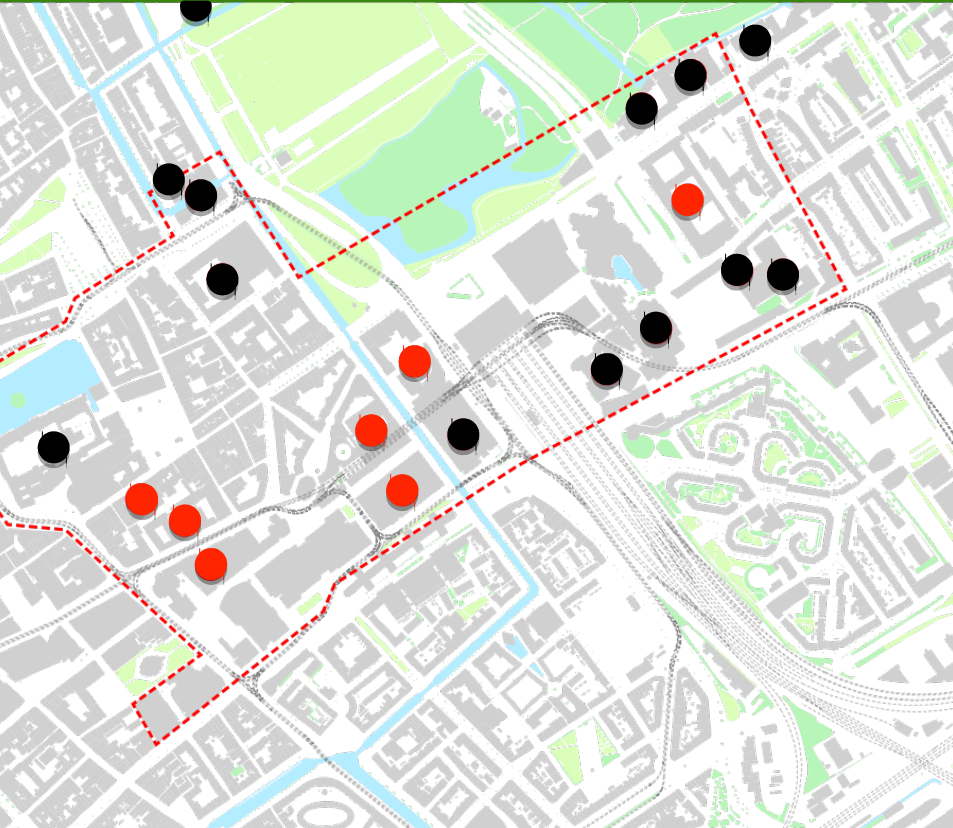
1. **Schilverbeteringen:** isolatie en bouwkundige verbeteringen op niveau 'Beste Koop'
2. **Installatieverbeteringen:** energie besparen door verbeteringen in hardware, bijvoorbeeld: warmteterugwinning, verlichting en verlichtingsregelingen, etc.
3. **Good housekeeping:** energie besparen door installaties beter in te regelen
4. **Smart Buildings:** vermindering van gebruikersgerelateerde energievraag middels gedragsbeïnvloeding;
5. **Gebouwsgebonden duurzame-energie-opwekking,** zoals PV-panelen nu gaan toepassen waar dat kan.

Voorkeursvariant

TT 2 / TT3

Schaal relevant

 ERDH kern

+

 Geïnteresseerd

Binnenhof complex | SER | Provincie ZH | Hoge
Colleges van Staat | Rechtspraak | Nationale
Politie | Paleis Noordeinde | private consortia
BAM | Safire | Facilicom

 Green Deal

Planning

Q4 2017

- Eindrapport MOTION2040
- Marktconsultaties op de bouwcampus
- Voorbereiding aanbesteding ERDH

Q1 2018

- Marktconsultaties op bouwcampus
- Afronding voorbereiding
- Besluitvorming ERDH
- Ondertekening Green Deal

Q2 + Q3 2018

- Publicatie aanbesteding
- Voorselectie
- Start dialogorondes

Q4 2018 + Q1 2019

- Gunning
- Start Haagse energietransitie

Dilemma's

- Regierol ET centraal/decentraal
- Kennisontwikkeling doorkoppelen
- Invulling Smart Buildings gedachtegoed